

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.
Nyílt tér: soronként 20 fill.
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő
Kéziratokat nem adunk vissza.

Fogaras önállósítása.

Fogaras, 1908. febr. 29.

Ha eddig előjött a szó arról, hogy Fogaras külön választókerületet alkosson, nem is tartottuk érdemesnek tárgyalni, hiszen kivihetetlen dolognak látszott. Most azonban, amidőn már várossá lett Fogaras, lehet beszélni a dologról. Mindenesetre az a legfőbb és legelső érdek, hogy itt a maroknyi magyarság minél erősebb végvárat tudjon biztosítani magának, tehát meg kell adni a módot neki, hogy ezt tehesse. Már pedig a fogarasi magyarság első és fő életszükséglete az, hogy legyen külön, önálló választókerület Fogaras.

Jól tudjuk, hogy nemrégiben is a megye kikerekítéseket jósolták a fővárosi lapok. Azt is tudjuk, hogy ha ez valósággá válik, Fogarasmegyére két éhes örökös is vár. Szeben és Brassó. Mit kell tehát az élelmes embernek tennie, hogy idő előtt szét ne forgácsolják vagyonát mások? Ugy-e bár olyan in-

tézményeket kell létesítenie, hogy örök időkre fenntartsák magukat. Így kell tennie Fogarasnak is, ha azt nem akarja, hogy a feldarabolás damokles kardja függjön örökre a feje felett. Biztosítania kell életképességét, jövőjét, önállósítania kell magát minden idegen érdektől, függetlenségét biztosítania. És mivel éri ezt el leginkább? Ugy-e bár azzal, ha mint önálló, külön választókerület a maga intencióinak megfelelő képviselőt küld a parlamentbe.

Hiszen minden józan eszű ember beláthatja hogy ez a legelső és legfőbb teendő. Mert a mai helyzet lehetetlen állapotokat teremt. Fogarason van az egész választókerület intelligens része és mégis nem lehet az a képviselő akit a megye komoly és tanult emberei akarnak, hanem az lesz, akit az egész intézménnyel tisztában sem levő, világtól és felvilágosodástól elmaradt, szándékosan tudatlanságban hagyott nép akar. Az-az hogy nem is így van! Mert hiszen ez a szegény, jámbor nép nem is

akar semmit, hanem igenis akar néhány — hogy „szeretett“ „képviselőnk“ szávaival éljek — akarnok, aki a nemzeti érzés leple alatt a maga hasznát lesi és munkálja.

Ilyen körülmények között valóban csodálkozunk rajta, ha még buzdítani kell Fogarast arra, hogy csinálja meg minél hamarabb az önálló választókerületet! Addig nincs biztosítva az életképessége, a jövője, a hala lása, amíg nem a saját maga által választott képviselője ül fent az országházban, hanem olyan, aki nem is ismeri, hallani sem akar az ő magas piedesztálján arról a szegény árva népről, aki őt Nagyságos képviselő urrá tette és akinek az érdekeit elősegíteni, bajait orvosolni, ügyeit elintézni kötelessége, azért kapja a nagytekintélyü álláson kívül a busás fizetést is.

Fogaras megmutatta a régi, elnyomó uralom alatt, hogy makacs szívóssággal ha lassan is, de elkergeti magától azt, ami nem neki való. Az új korszak, a

TÁRCA.

A NŐI IDEÁL.

— Részlet egy verses regényből. —

... Oh hány poéta zengi versbe' meg,
Hogy álmodott magános éjjelen...
S imé a hölgy, ki bájos és remek,
Feléje szállva néki megjelen.
Dicső e hölgy! — s a szive megremeg —
Körében üdvre válna a jelen!...
... Kiért rajongva életét feledte:
Az ideál most itt lebeg felette.

Dicsőfény övedzi légi termetét,
Amelyre játszi, lenge leple hull.
Hajnál dereng, ha nyitja föl szemét,
Bülbül zenél beszédes ajkirul.
Jó illatot lehelve szertesztét
Körötte még a lég is finomul...
Érzék s szellem csodás harmoniája
Tündéri diszt nem mérve hint le rája.

S poéta szól, — poéta vágya nagy:
„Keblemre jer, szeretlek égi lány!
A kit kerestem: ideál te vagy!“
S ölelné már... de tűn a látomány

És tűn a mámor és lehül az agy, —
Poéta kél; — szitkot szitokra hány:
„Nincs ideál! csak egy csalóka álom!
Az ideált hiába! nem találok!“

Szegény poéta! önmagad csalod:
Káprázat az, mit lelked álma fest,
Miért epedve egyre sir dalod,
Ha jó a busa holdvilágos est.
Jól illik ámbár azt kimondanod,
Nem lelsz te földi nőt — tökéletest, —
De furesa ám! — s ilyet kívánva félek:
Gyarló magad vagy, oh poéta-lélek!

Mi hát az ideál? — E nagy talány
Érdeklő lelkem és a théma szép;
Kíváncsi rá a lányka mind a hány...
Megengeded hát olvasóm, ha ép'
Azért — kicsinyt kiterve itt talán —
Egy percre versem más mederbe lép.
De már ha erről elfogyott a kótám:
Ott folytatón, hol elhagyám a nótám!

Az ideál valóba' semmi más:
(— Ne vedd tréfának ezt a dolgot itt —)
Sok kivonás, meg egy hozzáadás,
A szív mit öntudatlan véghe' vitt.
Hozzá jön némi általánosítás,

Ha nőt keresve már a vágy hevit, —
Kis képzelem... sok szív... s az ideálad
— Figyelj szavamra! — játszva megtalálad.

Ösmerve nőt — mondjuk — csak ötvenet,
Egyikben ezt találsz, a másba' mást,
Mi ideális: itt a szellemet,
Amott talán egy lelki jó vonást.
Ennél csodálad tán a szép szömet,
Annál csak egy picinyke mozdulást,
Imitt a benső bájos el ma téged,
Amott a külső napja fénye égöt.

Mi így külön e nőkbe' szép neked,
Belőlük azt — (csak azt!) — legott kivond
S hogy tán e dolgot nem végezheted,
Ne légyen arra, oh ne! semmi gond.
Sőt zengve inkább hála-éneked,
Halljad, mit ajkam im hamar kimond:
Meglesz az ideál! (— Kacagj s ne hidd bár —)
Amit kivonsz, csak összeadni kell már.

Ha összeadtad, úgy a képzelem
Gyors szárnyait remélve fölvegyed. —
... (Képzelmű honba jöjj te, jöjj velem!
Röpüljök át a but, e nagy hegyet...
Már én az üdvöm ott, csak ott lelem,
Hol édes álom oszt nekem kegyet.) —

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára tívegenként 4.— korona.

haladás időpontja elérkezett. Most már csak mentől többet tenni és dolgozni, hogy utolérjük más, a haladás útján már jól előrehaladt társainkat. Most már csak előre! Fogaras várossá lett, ezután már önálló választó kerület akar lenni. Minden erőnkkel, minden energiánkkal oda fogunk hatni, hogy ezt elérhessük. Mert a felelősség tudata is kényszerít bennünket. Tudvalevőleg mi kezdtük, indítottuk és fáradságtalanul, éveken át dolgoztunk a rendezett tan. várossá való átalakulást. Most már a minden oldalról való sikert is be kell bizonyítanunk, mert ha minden a régibe marad, csak épen a község helyett a város nevet vettük fel, ezzel nem mozdítottuk elő Fogaras haladását.

Önálló választókerületté kell tehát tennünk Fogarast és akkor ismét egy nagyot lépett a haladás és önállóság útján.

Mi ezt az önálló választókerületet korántsem politikai szempontból, vagy elvből pengetjük, szellőztetjük, mi itt politizálni nem akarunk s ezt ne is vegye senki annak, hanem a haladás, a kulturális érdekek szempontjából írjuk ezeket az eszméket, mert tudjuk azt nagyon jól, hogy egy önálló választókerület sok érdekes dolgot és sok anyagi hasznot hajtó intézményeket vonhat magához, ellenben így lassan-lassan azt vesszük észre, hogy még azt is elveszik tőlünk, ami legdrágább kincsünk az önállóságot, habár ezt is csak félig bírjuk ma még. Sőt még a már meglévő intézmények is elpusztulnak.

Emancipáljuk magunkat a gyámság alul, ne engedjük vármegyénket kikerekítettetni a geográfiából, hanem szerezzünk, gyűjtsünk ahhoz még más intézményeket is, hogy csődbe ne kerüljünk. Így: a törvényszéket, pénzügyigazgatóságot stb.

Erélyes, tetterős, lelkes, ügybuzgó főispánunk van Széll József személyében, aki megérti a kor hívó szózatát s aki vármegyéje sorsát, jövőjét, felvirágoztatását szívén és lelkén hozdozza. Ne hagyunk hát ő előtte néma koldusok, zörgessünk nál s ajtaja megnyílik, kérjünk és megadjja, mert igaz az a szállóige, hogy: „néma koldusnak üres a tarisznyája!” Mozogjunk s tegyünk tehát valamit vármegyénk emancipálása, jövője érdekében.

Halmi Gyula.

A kisipar és az állam.

Az ipari állam megoszlásában, aránytalanul törpe hányadot képvisel a kisipar. A fiatal Magyarország érhetetlen módon idegenkedik az ipari pályától; az azon való boldogulásnak tagadhatatlanul tengernyi akadályai. A gyári verseny okvetlenül maga alá gyűri a magára hagyott, kicsiny tőkés kisiparost, annál is inkább, mert azok a kezdetleges állapotok, amik oly nagy rajjal termik a közgazdasági abszurdumokat, tág kaput nyitnak nálunk idegen üzemek beözönlésének. Az idegen gyárak termőképesége — minden olyan esetben, amikor üzleti elágazásai magyar földre nyulnak — nagy összegekben emészt fel hazai pénzt. A helyzet tehát zavart, könnyen bekövetkező megrázkódtatásokkal fenyeget. Kiutat kell keresni. Ez a kiút aligha lehet más, mint

hogy a gyáripárt kell megépítenünk és egyben módot kell találnunk arra, hogy a kisipart is fellendítsük.

Paradoxon szerűen hat a gyáripár és a kisipar egygyékesített kérdésével való olyan foglalkozás, mely mindkettőt fejleszteni hatalmas arányokban bővíteni akarja. De csak messziről hat olyképpen. Nálunk Magyarországon nemzetgyilkosság számba megy, mikor egyiket a másik rovására dédelgetjük és bőkezű áldozatkészéssel mikor lábra állítjuk esetleg az egyiket, óvakodnunk kell attól, hogy valahogy meg ne ássuk azzal a másik sírját. A gyáripár megtermelése sok — hene munkáskezet foglalkoztatna, a kisipar megdöntése nyancsak annyi munkáskeztől vonná el a megélhetés lehetőségét. A mit a réven nyernénk esetleg, azt az összeget erősen megsokszorozva vesztenők el a vámon.

A magyar kisiparosnak kétségkívül nehéz ma helyzete. Kis befektetéssel kezdi meg munkásságát, a rendelkezésére álló eszközök kezdetlegesek és hitele sincs ojan mértékben — hogy ha csak valamelyes szerencsés véletlen nem játszik közre — munkakörét fokozatosan szélesebbre tágíthatná. E mellett az adó nagy kiadásai folyton növekedőben vannak és ugyanakkor, midőn az igények egyre többet követelők lesznek, egymásután dugulnak be a megélhetési források. A pénz hihetetlenül drága, nagy kamatra is nehezen közelíthető meg. Ha most már a nehezen egzisztáló kisiparosra ráeresztjük egy egészséges, fejlett gyáripár konkurenciáját, el kell, hogy sorvadjon — s hozzá még rövid időn belül — a kisiparos Tönkre megy, szerte züllik. Pedig hát viszont az is tagadhatatlan, hogy gazdaságilag csak akkor erősödhetünk majd meg, ha hatalmas messze elágazóan üzemképes gyáripárunk lesz.

De a kisiparost is meg kell óvni. És ez sem lehetséges másképpen, minthogy a gyáripár megteremtése is azon mulik: az

— Képzeld a nőt, kit ígyen összeadtál —
— Nos hát! — az ideálra így akadtál!

Habár ez ideál csak eszme még,
De már tapasztalattal alkotád . . .
S ha látni őt a vágy szívedben ég:
Keress a földön nőt, ki üdvét ad;
S ha ez hasonlít, — ami már elég, —
Hasonlít ahhoz, úgy kiált: vivát!
Mert akkor őt barátom föltalálod:
E nő tenéked földi ideáloed!

Keresni őt nem oly nagy bökkenő!
— Bár itt a hév talán el is ragad. —
Ahány a férfi és ahány a nő,
Ép' annyi bájos ideál akad.
De már ez ideált — s ez itt a fő —
Nem más találta föl, de tenemagad:
Egyéni lesz hát minden ideális,
Habár kacéran oda-ide áll is!

Oh nő, te nő teremtés titka vagy!
Szeliid lehets egyszerre és kacér,
De bár előlünk messze eihaladj,
Éltünkbe mégis csak te léssz a cél!
. . . Ha férfi vagy, lehets akármi nagy,
Lehetsz kemény, miként a vert acél:
Egy oszloppnyi nőiség fogjaúl ejthet,
Nincs hely, mi téged ő előle rejthet!

Ha hát keresni vágysz egy ideált,
Tekints barátom, oh tekints körül!
Itt hív az egy', — amott a más' kiált,
Szemét előbb tartva tükörül.
Akad, ki bajból téged is kivált!
Kimondom én, mitől a szív örül,
— Különbben így időm hiába' töltöm:
Nincs nő, ki nem lesz ideál a földön! . . .

Halmi Gyula.

Zuvat.

— A „Fogaras és Vidéke” számára —
írta: Hercegy Albert.
Folytatás és vége.

— Hátosztág ha megátná a tekintetős ur, hogy mi lött abbó a derágatos szép szölböb.

— Én láttam. Én eléggé láttam.

— Igen a tavaj, azt megöndedöm, hogy látta, de most nezze meg. Fele ki van posztura, a másik felejes csak opeg kónlódik, ojan csurdé, mind a csurdé nyavaja. Nem löszön ott a zidén még száz vödör bór se arra mán a fejemöt töszöm.

— Igen . . . mert nem ért hozzá a birka, az ökor és mégis tudokoskodik, nem tart borászt, azzal kedveskedik a principálisnak, hogy ő megsporolja minden évben a borászati fizetést s huszszor annyi kár van benne, ha tekinti az ember és mindezt nem látja be a gróf, bár asztán jó gazda s törekvő ember ne lenne.

— Hányszor permeteztek az idén?

— Hányszó? Nem igen hányják. Hát éccő, hát hányzó peremetözött vóna, aztes csak későre, mikó má annyit ért neki, mint a szöntölt viz.

— Egyszer?! Uram fia! Az a csuda, hogy még egyetlen gerezd, egyetlen ép levél van rajta. Na ilyen tökfilkót látott még Európa?!

— Hát azt hiszije a tekintetős ur, hogy

a szénájajes jórészint még künn van a rétökön födetlen csak úgy ésszehányva s a val félig má ganyó lött belöleg? No éds jó uram hiszije no?

— A szénája? Hahahahaha! Hallođ feleség, na hallođ miket nem csinál ez az ember. Óh bár ilyenkor jöne le szétnézni a kegyelmes ur, hogy ébredne föl valahára. Rosszakarója senki fiának nem vagyok, de Isten bizony szeretném, ha meglepné egyszer.

— Nem es vóna kár, met igen e hitte mágát. Ugy hönög, mindha ő gyártaná a spanyol vijaszkot, pedig a zó apjajes bocskoros embör vót. Nem es szereti sönki a faluba s bizonyosan nem sajnálkoznának erősen ha történetösképen emönne onnét.

— Na de mindjárt érkezik a vonat, nekem mennem kell. Nincs valami igazitani valóđ Zsuzsa? Ha van elé vele gyorsan, különben úgy jársz velem, mint az oláhok szent Pállal.

— Hát istálom á'sson tekintetős ur neköm egy kérésöm vóna. Má úgy mondom a hogy van, égy kicsit biza röstellöm s montam es a zén embörönnek, igaziccsa úgy valamiféleképpen, hogy ne kójön esmég a tekintetős urtó kudurászni, de ő aszonta: hogy erigy mönyne te Zsuzsi, ne okoskogygál örökkétig mind égy porokátor, ne péstaloggy neköm, met nem áhatom. A tekintetős urhoz emöhecc, ökeme nem ojan embör, aki tiszta lekibő ne kévánna segiteni a szö-

állam a maga támogatásának prepótens sulyával rendezze ezt a kérdést. A gyárnak a kisiparral szemben meg van az az előnye, hogy nagyobb mennyiségben termel rövidebb idő alatt és olcsóbban jut az anyaghoz. Ha azonban ennek az iránytalanságnak ellenében, állami támogatással rekompenzáljuk a kisiparost, akkor rendben a dolog. Az ilyenmü támogatásnak ezer a módja: ingyen fölszerelés, közmühelytelepek létesítése, adóminimium, hitelszövetkezet állami alapon, stb. A reális iparpolitika nagyon jól tudja mindezt. Államiságunknak két erős oszlopa a gyáripar és a kisipar. Mit ér, ha az épület egyik oszlopát vasból csináltatjuk is, mikor a másik elkorhadt rozoga faalkotmány. Megőrli az idő és akkor rárnk dől a tetőzet.

A gyáripar kiszorítja az idegen árut külföldi piacokat teremt de ugyanakkor véle karoltva, a hazai szükségleteket ellátja — amennyiben méretei engedik — a föllendült kisipar.

(M. L.)

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Most nem régen Fogarasba utaztam — a szomszéd fülkéből élénk vitára figyelme- sebb lettem; — oh mi szegény nők, korhol- tak, gáncsoltak minket, — fájlaltam hogy mint teljes ismeretlen vitájokban részt nem vettem, hanem itt e téren igyekszem az egész női nemet védni a vád ellen fölszólalni — s ha Önök Uraim mert négyen voltak, valamelyikök válaszolna talán e közleményre örömet szerezne vele.

Sajnos, hogy az igyekezetet, törekvést, a haladást nekünk, nőknek betegségül tud- ják fel s látnoki tehetséggel elzüllést, elkor- csosodást jósolnak, hogy értékünköl veszi- tünk és nőiességünk megtagadásával vádol- nak ezekért. Különösen hangoztatva volt, hogy a nők élvezettel hajhásszák azt, hogy

a nyilvánosság előtt szerepeljenek. Ezen állításuk nagyon téves, mert annyi közül egyiket sem az élvezet viszi rá, hanem a kenyérkereset, a megélhetés kényszeríti nyil- vános pályára lépni. Vagy elhíhető volna az, hogy élvezet annak a 14—16 éves fiatal leánynak tanteremek fülledt, poros levegőjé- ben ülni, minden erejét, tudását összeszedve, hogy magának mielőbb állást, övéinek ke- nyeret szerezzen s mikor már megkapta ebbéli küzdelmében ereje, fejlődése is csök- kent — kilép a nyilvános életbe, mert élni kell; nem szívesebben gazdasszonykedna, ha volna mibe, hisz ez sokkal könnyebb, mint a lélekölő száraz betűk kifogyhatatlan soraiiban elmerülni, csillagokat mérni, gázt fejleszteni.

Nem a szokásért, a szabadságért törek- szenek a nők hivatalokba, állásokba jutni. Kérdezzék meg kérem azoknak a sápadt arcú nőknek bár egyikét, kik görnyedve íróasztal mellett naphosszat kénytelenek ülni, minden kényelmet mellőzve, sőt gyakran sok oldalú szekaturáknak, méltatlanságnak kitéve — igen — a lélek — idegölő, száraz munkában! Mit tegyen tehát egy szegény- sorsu nő — mint ki minden támasz nélkül egyedül önmagára van utalva a nagy világ- ban? — Menjen cselédnek, menjen kolduini, váljon semmivé? Nem kárhozható, megróni gáncsolni — de sőt meghajolni, elismeréssel kellene adózni egy gyenge nő iránt — ki képes volt saját erejéből, tudásával szorgal- galmával az életfenntartásért — önnel férfiakkal egy szivonalra emelkedni és meg lehetnek győződve, hogy ezek közül bár- melyik is, ki ennyire felküzdötte magát, mindig tud jó anya és jó háziasszony is lenni, mert az a tudás ebből nem vonhat le semmit. Egyik vitatkozó azt mondta: A nőnek célja a férjhezmenés! Mind? — Ki- bez? Hisz' statisztikailag ki van mutatva, hogy a férfiak száma föltöbb kisebb akkor minden férjnek három feleség jutna. Istenem!

Petőfivel felkiáltanának: „De mikor ez az egy is sok.“ Manapság ha a férfiak házasodni akarnak, nem a nőt keresik, hanem a ho- zományt, csak ez számít — a telekkönyv eltörpül a szivjóság, a szelidség a jó gazd- asszony, el minden csak pénz — a pénz számít a többi mellékes.

Persze a legtöbben alig végzik be tanulmányaikat már egy rakás adósság fedí vállukat, ezt pedig a jó feleség nem tudja kiegyenlíteni — csak a hozomány; de leg- több esetben elvesznek egy szegény leányt s akkor kezdődik az élet harca, jönnek a családi gondok, a sok kiadás a sok költség a régi bűnök nincsenek törlesztve szaporodik e közben a család 3--5 lányal s mikor legnagyobb szükség van kihal a családfenn- tartó az apa a férj.

Nos mit tegyen az a szegény özvegy csekély nyugdíjjal, hogy biztos jövőt nyujt- son gyermekeinek, melyből tisztességesen megélhessenek, nyilvános pályára igyekszik kiképezni azokat mert hol van az biztosítva, hogy mind férjhez adja, ez csak Herceg Ferencnek sikerült mind a hét Gyurkovits leányt férjhez adni. — Uraim! Ne a nőktől riadjanak el, hanem saját hibájuktól, ne verjék magukat fiatalon adósságba könnyel- műen, ne kezdjék az életet azzal, hanem igyekezettel, kitartással végezzék be tanul- mányaikat, hogy mielőbb biztos állást kapva önök is egy gondatlan családi élet tüzhelyén kipihenhessék az élet küzdelmeit. — Gyön- gedséggel, szeretettel, jó bánásmóddal nincs rossz nő nincs rossz háziasszony — sőt tudok esetet, hogy előbbi fényes anyagi viszonyok után is, szegényebb, szerényebb háztartás körében — tudott megelégedett boldog lenni. Vagy a mai fölvilágosodott korban melyik férfi hódolna meg a tudatlanság, a korlát- totság előtt? — Az is bebizonyított, hogy a nők sokkal lelkiismeretesebben, nagyobb kitartással, türelemmel, nagyobb odaadással végzik kötelességeiket mint a férfiak leg-

gényökön, természetösön má a kik meg- érdömlik.

— Hát mire van szükségetek, hogy tudjam.

— Aszongya; a tekintetös ur ojan egy adott lélök, a kit a zisten öszöntfössége sokáig étessön, hogy még a züngit es oda- jadná, ha valaki megkönyéköznö.

— Hogy az ördögbe ne! Ti azt hiszi- tek, hogy nekem az égből potyog le minden. No de ne diskurálgassunk, mi is kell?

— Isze éppog azt akarom mondani, hogy a mikó a zén vénemböröm így teli- beszéte a fejemöt s én es réjajöttem ma- gamba, hogy biza nincs másképpen s meg gondótam, hogy a tekintetös ur soha még sömmi kérésömöt meg nem tagatta, hanem mindön akamatóságval aszonta: hogy Zszusa, ha valamire szükségöd van, csak gyere bátör- ságon hézszám.

— Ejnye térj már a dologra na!

— Met én a még leheccségös adok, mikó osztán nem lössz akkó nem adók; há gondótam, hogy lögyön utána s egyet poro- bálók, azért csak meg nem haragezik a tekin- tetös ur. Meghattam öste a zuramnak, hogy jó hajnalba, a mikó a Pesta kakas kikiri, há köccsön fé. . . .

— Én nem a kakast kérdeztem, álgya meg az Isten a kakasát!

— Mikó osztág pitymallodai kezdött elindultam. . .

— Elindultál, most pedig itt vagy.

— Ittvagyok a zigaz, ha annyibó kítöt vóna, de várjon csak a tekintetös ur el- mondom. . . .

— Nekem biza ne mondd. Kell valami vagy nem? Beszélj, mert különben itt hagylak.

— Má hogy ne kéne, tám csak nem gondója a tekintetös ur, hogy itt bolond mögyára üzöm a zeszöm? Biza ké tekin- tetös ur, ha nem kéne, a világ kécenséjét se árcátlankodnám, de hej nagy ur a szögény- ség s aza muszáj; sok mindönre réja hajlicsa a zembör.

— Noked ma ugy látszik nincsenek otthon. Nem érted, hogy mennem kell.

— Há immá hogyne érteném, nem vagyok bódogtalan, jó látom, hogy készű s azért nem es kerügetöm a dógot száz szónak es egy a vége s legjobb az igenyös beszéd azt tartom. Hát én, hogy mi járásba vónék mégmondom no s ha a tekintetös ur gondója, hogy nem löszön nehésségire, tögye meg, hanem biza tögye tu magát réta, azért nincs sömmi baj, csak éppog meg ne haraguggyék a tekintetös ur akamatlanságomér.

— Haragszik az ördög, nem haragszom, csak nyögd ki már egyszer, hogy mi kell Zszusa, mert utóljára mondom, hogy itt hagylak s aztán velem ma nem beszölsz.

— Jaj csak éppog ne haraguggyék leköm tekintetös ur, csak éppog ne hara- guggyék, ha tuttam vóna hogy ugy sietet a

tekintetös ur csuszó-mászó kégyó lögyek, ha ekeztöm vóna, nem én.

— Hát istálom á'sson ugy áll a dolog, hogy a zén emböröm arra kéreti szépön a tekintetös urat, hogy ha valami borona vég heverne, a mi má a tekintetös urnak nem ké, hát ökemének agyajátal s vagy mégfizeti vagy megszögája böcsületösön.

— Na hála legyen a pipéknek, csak már egyszer megszülettlé te Zszusa, már azt hittem, hogy éjfélig mind prédikálni fogsz, ugy bele melegedtlé.

— Hát istálom á'sson a zembörnek ki ké fejezze magát, ha értelmösön nem beszélök akkó nem ér sömmit a pérédikálásom.

— Jól van, jó. Nincs már semmi baj. Ha haza érsz mondd meg Mínyának, hogy két hét mulva jöjön be s akkor adok vagy ád az ispán, ha nem leszek honn. Annyi azt hiszem marad a mennyi kell neki.

— Köszönnük igen szépön tekintetös ur. köszönnük. Aggyon a zisten ezör annyit hejette. Öngegyö még legálább, hogy meg- csókójam a kezit.

— Hagyd a manóba, nem vagyok én pap, Na Isten áldjon meg! Szervusztok lel- keim! Hajts az örházhoz Gyurka!

Székelyudvarhely, 1908. február 10.

nagyobb része. Tehát ezen igyekezetükért nem megrovást várnak a nők, — de elismerést sem kívánnak a nagyvilágtól elég nekik az a lelki megnyugtatásuk, hogy azt a kis szerzeményt saját erejükből, önfeláldozásuk árán is magukénak mondhatják. — Nos igen tisztelt kedves szerkesztő ur eddig az én véleményem — várom a választ ha ugyan jönni fog.

Szívélyes üdvözléssel:

Szántó Viktória.

*Eötvös József báró.

Irtta: Gábor Dániel.

T. U.! Az ifjúságra nem képzelek ideálisabb hivatást, mint a nemzet korszakot alkotó nagyjainak a nemzeti kultúrára vonatkozó áldásos munkásságának a tanulmányozását, mint azok hazafiságán leendő felbuzdulását. A nemzeti génusz egy báró Eötvös József, egy Kossuth Lajos, egy Széchényi István gróf, egy Deák Ferenc és számtalan kortársai munkásságában nyilatkozik első sorban meg. Ők képezik a modern magyar kultúra égboltozatán azon örökké fénylő csillagokat, amelyek világosságukkal kijelölik a magyar nemzet haladásának, fejlődésének a biztos utját.

Mi természetesebb tehát, amint hogy a nemzet eme alkotói, lángelmei műveit nemcsak olvassuk, hanem tanulmányozzuk; hogy az ifjúság, amikor a sors, a hazafiság terén kell munkálkodnia, méltó módon megállhassa helyét!

Én magam tisztelt Uraim, jól tudom, hogy Önök sokszor nemcsak nappal, de sokszor hosszas estéken is nehéz munkát kell hogy végezzenek, hogy megmutassák, hogy a munkától nem riadnak vissza. És mind emellett a nemzeti eszmék ápolására is gondolnak, amidőn e kised egyesületben megjelennek, hogy ismereteiket bővítve, mint felvértezett és nemes gondolatból vezetett napszamosai a hazának teljesítsék e földön kötelességüket.

„Verba volant, exempla trabunt“ mondja a latin, t. i. a példa vonz. Éppen a magyar ifjúságnak áll oly számtalan példa a nemes, hazafias felbuzdulásra, mint talán egy nemzet ifjúságának sem. A példaadás és példabővítés hatalmát hazánk történelmében talán a legjobban a nagy Hunyadiak kora domborítja leginkább ki.

Ha áll az, hogy sást nemzenek a sasok, akkor ezen körülmény teljesen bevált az igazságos Hunyadi Mátyás alkotásaival.

Lehetetlen volt, hogy hazánk legműveltebb, lovagiasabb és igazságosabb királya nem meritett volna atyja, a nagy hős, Hunyadi János tetteiből. Mert éppen egy Szilágyi Erzsébet nevelése és az édes atyja nagy tettei hatása folytán

* Felolvasa szerző a Fogarasi Ifjúsági Egyesület f. hó 25-én tartott gyűlésén.

válhatott Mátyás király oly naggyá, oly hatalmassá — hogy az utókor kénytelen róla elismerni, hogy nemzetének és hazájának megteremtette a boldog aranykorát.

Ezen körülményt t. Uraim csak támogatásul hoztam fel azon állításomnak, hogy a példa tulajdonképpen nemcsak vonz, hanem nemes és maradandó alkotásokra is készlet.

Melegedjünk mi is t. Uraim hazánk korszakotalkotó fiainak nemes tettein. Mert nincsen nemzet, nincs haza e földtekén, amelynek annyira szüksége lenne az önzetlen hazafias érzelem fejlesztésére, mint éppen hazánknak.

Halhatatlan és boldog emlékü báró Eötvös József, aki nemcsak szocialis téren, hanem a helyes közoktatás alapján álló kulturális fejlesztéssel évszázadokra jelölte ki a magyar kultúra irányát, azon örökké fénylő csillaga a magyar nemzetnek, akinek a műveiből az ifjúság folyton merithet.

1813-dikán született Budán báró E. Ignác és Lilien báróné fia. Korának egyik legnagyobb írója és államférfia, meghalt Pesten 1871. február 2-án.

B. Eötvös Józsefnél is beválik a családi nevelés jelentősége, amely alapját képezi egyéniségének. Liberalis gondolkozásmódjára nagy befolyással volt Prutzinszky nevelője. Köz pályáját 1834-ben kezdi meg Fejérmegyében, mint jegyző.

Tanulmányai befejezte után a művelt nyugatot utazta be, különösen Franciaországot, amely utazása nagyon befolyt írói irányára, sőt politikai felfogására is. Nem csoda tehát, hogy visszatérte után működése odairányult, hogy a szellemi és humánitárius intézmények számára előkészítse a honi talajt.

Szabad gondolkozásának a tanujelét első sorban mint 1830 — 40. országgyűlés képviselője adta, amidőn a fiatal képviselő a zsidók egyenjogosítását követelte.

Egyletünkben ki lévén zárva alapszabályai értelmében a politika, boldogult báró Eötvös Józsefnek csak a szocialis és kulturális irányelveire vagyok kénytelen szorítkozni.

Korszakot alkotó művei közül kiemelkedő a „A falu jegyzője“ c. munkája, valamint összes munkáinak a tartalmából az ember, illetve felebaráti szeretet sohasem kiháló érzelmé nyilvánul. Az erkölcsiség eszméjének korának legpronunciáltabb képviselője.

Határtalan hazaszeretetétől ösztönözve erkölcsös alapon akarta az ifjú Magyarországot fejleszteni, meglévén győződve, hogy míg a nemzet alapja az erkölcs — addig nem lesz ellenség, amely Árpád hagyományát megdöntheti.

Mint közoktatási miniszter is az általa alkotott közoktatási törvényben is méltó helyet biztosított az erkölcsi ne-

velésnek, mint a hazaszeretet egyik főfeltételének.

Boldogult báró Eötvös Józsefnek az ideálja egy szellemileg, művelődésileg egészét képező, összefort nemzet volt. Ezen célját akarta ő közoktatásügyi törvényével elérni, megvalósítani. Mert csak ezen az uton vélte lehetségesnek elérni a magyar társadalmi kasztok megszüntetését és a helyes irányba működő társadalmi tevékenységet.

Ezen tényével akarta ő a kultura erejével egységessé tenni a nemzetet, mert meggyőződött a művelt nyugaton, hogy csak a szabadságot élővő összes társadalmi tényezők tették a nyugatot naggyá, művelté és gazdaggá!

Eszméjénél és tevékenységénél fogva Eötvös József báró egyik legnagyobb fia hazánknak, — de egyszersmind méltó helyet foglal ő az emberiség bölcselői és alkotói között is.

Ime a példa T. Uraim, merítsünk tehát a boldogult által hirdetett és gyakorlatilag alkalmazott eszméiből és teljes szilárdsággal segítsük mi is azokat diadalra! Mert boldogult báró Eötvös József első sorban a magyar kigazda — és kispáros osztálynak — szellemi nivóját akarta emelni és képessé tenni, hogy a nyújtott kulturájánál fogva legerősebb támasza legyen a hazának.

Báró Eötvös Józsefnek a szelleme felettünk lebeg mostan is t. Uraim és örökösök, hogy eszméit diadalra juttassuk!!

H I R E K.

— Hazafias gyűjtés. Állami főgimnáziumunk érdemes igazgatója: Major Károly dr., aki úgy is, mint a magyar nyelv és irodalom tanára, a hazafias eszméket lelkesen pártolja poliglott vidékünkön a főgimnázium falai között, nem régen Petőfi és Jókai szobrára gyűjtött az ifjúság körében, most pedig — mint halljuk — a Thaly Kálmán által kibocsátott hazafias eszme megvalósításán fáradozik az ifjúság között. Ugyanis iverket bocsátott ki osztályonként, hogy Rákóczi dicső fejedelmünk szobrára minél tömegesebben adakozzanak. Ezuton is fölhívjuk az ifjúság és a közönség figyelmét e gyűjtésre.

— Jelmeztétel. A ref. nőegylet elnöksége tudatja a közönséggel, hogy a márc. 3-án tartandó jelmeztételre jegyek Thierfeld Dávid ur kereskedésében előre válthatók. Azért intézkedtünk így, hogy a jelmezben megjelenők ne legyenek kénytelenek a pénztárhoz fáradni, hanem egyenesen a gyűlekező kis oldalszobába mehessenek, ahol a kirendelt szolgál fogja a jegyeket ellenőrizni. Egyben tudatja az elnökség, hogy 800 meghívót bocsátott ki. Akik mégis tévedésből nem kaptak volna, de arra igényt tartanak, sziveskedjenek Halmy Gyuláné alelnökhöz fordulni. (Olt-utca 20.)

— Halálozások. Városunk egyik köztisztelőnek örvendő, előkelő családját súlyos csapás érte. Özv. Wendlich Jánosné, született Márk Róza urnó, életének 92-ik évében végegyengülésben elhunyt. A boldogultban

Várnai Sándorné: Pischl Irma, továbbá Pischl Paula és Olga urhölgyek nagyanyjukat gyászolják. Temetése ma délután 4 órakor lesz. Nyugodjék békével. — Mély részvételt vettük a hirt, hogy Vogel Hermin, életének 17-ik évében, rövid, de súlyos szenvedés után elhunyt. A kedves, ifjú leány temetése f. hó 27-én nagy részvét mellett ment végbe.

— **Táncostélyek.** A közönség siet mulatni míg a farsang tart. Az pedig már rövid ideig fog tartani, tehát így esik két napra négy mulatság. Március 1-én a Transsylvaniaiában a tűzoltók álarcos bálja lesz, ugyanakkor a Párisban a román ifjuság táncostélya Dr. Serbán Miklós képviselő védnöksége alatt zajlik majd le. — Márc. 3-án pedig a Transsylvaniaiában a ref. nőegylet jelmeztélya, míg a Párisban a német dal-egylet tréfás dalestélya lesz. Mind a négy estélyre a díszes meghívók remek kivitelben Thierfeld Dávid könyvnyomdájában készültek és előreláthatólag mind a négy estély a jókedv jegyében bucsuztatja el karneval herceget.

— **Nyilvános köszönet.** A „Fogaras és Vidéke” helyi érdekű lapban közzétett kérésünkre a Fogarasi Függetlenségi Kör könyvtárának megalapításához szívesek voltak ezideig értékes könyvadományokkal hozzájárulni dr. Simon Jenő ur, szent-ferenc-rendi tartományi főnök, a Ferenc József-rend lovagja, dr. Halász László ceglédi ügyvéd ur és Fekete József m. kir. erdőaltiszt ur. Dr. Simon Jenő ur a királyné albuma, az aradi vértanúk, a Habsburg-lotharingiai ház, Gróf Széchenyi István Emlékkönyv, A székely nép, A székely kívándorlás, A magyar gazda kincsháza, A méhészetről, Egy ballépés (szimű), Vergődő hívek, Beszélyek, A debrecni diák című műveket és 8 kötet regényt (összesen 20 kötet) ajándékozta körünknek 92 K értékben. Dr. Halász László urtól Ferenc József Magyarország királya, Magyar vértanúk és Kossuth kultusz Czeglédén című műveket kaptuk, melyeknek értéke 33 korona. Fekete József ur ajándéka a „Képes Remekírók” című művek 1—28 kötete, melyeknek értéke 140 korona. E párját ritkító értékes és nemes szív adta ajándék-könyveket fogadják az ajándékozó urak egyen-egyen úgy a magunk mint a Fogarasi Függetlenségi Kör hálás köszönetét. Fogaras, 1908. évi február hó 27-én. Balla Károly elnök, Szentgyörgyi József jegyző.

— **Kérelem.** A „Fogarasi Függetlenségi Kör” alulírott vezetőségének egyik főtörökése az, hogy a kör tagjai a kör helyiségében és azon kívül is nemesen szórakoztató — sőt hasznukra fordítható olvasással töltsék a napi fáradság utáni pihenő idejüket. E célból választmányunk egy kis könyvtár létesítését határozta els nemes adakozók jövén egy korábbi felhívás folytán segítségünkre, ma 65 kötetből álló könyvtárral rendelkezünk, de azzal a kívánt célt még nem szolgálhatjuk kellőképpen. A cél elérése, a tagok önművelődésének előmozdítása sarkalnak minket arra, hogy Fogaras város igen tisztelt lakóihoz ismételtlen ama kérelemmel forduljunk, (mélyen tisztelt Uraságodhoz) kegyeskedjenek a függetlenségi körnek egy vagy több hasznos könyvet ajándékozni. A könyvek lehetnek szépirodalmi, tudományos, ismeretterjesztő vagy bármely másfajta művek. Az ajándék-könyveket a kör részére Varga Elek ur, egyik alelnökünk lesz szíves átvenni s esetleg elhozatni, ha őt a szíves adakozók értesíteni fogják. Kérelmünket az igen tisztelt közönség (mélyen tisztelt Uraságod) jóindulatába ajánljuk s vagyunk. Fogaras, 1908. évi március hó hazafias tisztelettel: Balla Károly elnök, Szentgyörgyi József jegyző.

— **Meghívó.** A fogarasi önkéntes tűzoltók temetkezési egylete a városháza helyiségében levő tűzoltói irodában folyó évi

március hó 8-án délután 2 órakor rendes közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyai: 1. Az 1907. évről szóló számadás előterjesztése és megvizsgálása. 2. Az alapszabályok módosításának ügye. 3. A temetkezési egylet tisztviselőinek és új választmányának megválasztása. 4. Indítványok. Az egylet tagjai a közgyűlésre azzal a figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy azon esetben, ha a tagok $\frac{2}{3}$ része nem jelenne meg, az alapszabályok rendelkezésének megfelelőleg a közgyűlés március 15-én délután 2 órára halasztatik el s akkor a jelenlevők számára való tekintet nélkül fognak határozni. Fogaras, 1908. február hó 26-án az elnökség.

— **Sárkányi olvasókör.** A sárkányi olvasókör, a mely több év óta a sarok vendéglő egyik emeleti szobájában szorult össze, nemrég átköltözött a község házának első emeletére, a hol a jegyző s utána a járásbíró lakása volt. A bérelt s új butorokkal berendezett helyiségekben a kör kényelmes elhelyezést talált. Van külön olvasó, kártya, biliárd dobája s a szolga részére egy lakó szoba konyhával. Az évi rendes közgyűlést a kör az elmúlt vasárnap már az új helyiségeiben tarthatta meg a tagok teljes számu részvétele mellett. A megjelentek között ott volt *de la Motte Arthur* gróf díszelnök, *Dr. Serbán Miklós* elnök, *Dombrádi Gyula* főszolgabíró alelnök. A tisztikar 1908. évre egyhangulag választotta meg. Elnök lett *Bárdossy Mihály* főszolgabíró (új), igazgató *Weszár Győző* albiró (új), titkár *Szegő Vidor Dénes* állatorvos, pénztárnok *Fekete Lajos* jár. számvevő (új) és gazda *Szabó Ferenc* áll. tanító. A 12 választmányi tag csekély változással a régi maradt. A közgyűlést közvacsera követte. Az ezen elhangzott pohárköszöntők s az emelkedett vidám hangulat tanúbizonyosságot tettek azon barátságos egyetértésről és rokonszenvről, amely a tagok között és s mely alkalmas arra, hogy alapját vesse meg egy egészséges társadalmi életnek, amelyben a vezetői és irányító szerep a kaszárnyának jut.

— **Felmentés.** Alkalmunk volt betekinteni a helybeli kir. járásbíró által hitelen kiállított nyilatkozatba, melyben igazolva van, hogy ifj. Müller Józsefet, a helyi járásbírósnál történt betöréssel gyanúsított és emiatt letartóztatott ifjút, szabaddá helyezték.

— **Fogások kerti magvak árusításánál.** Hogy mire képesek a zavarosban halászó emberek, azt legjobban mutatja a magelárusítással foglalkozó egyes kereskedők ravasz-sága. kik máshonnan beszerzett kerti magvaikat a Mauthner-féle árjegyzék folyó számaival jelölik, mert ezáltal azt a hitet akarják kelteni a vevőkben, hogy Mauthner-féle magot kapnak. A közönség ne hagyja magát megtéveszteni; mert akármilyen szám van a tasakra nyomva, a nincs rajta a Mauthner név, akkor az a tasak nem is tartalmazza az általánosan legjelesebbnek elismert Mauthner-féle kerti magot.

— **Ünnepélyes hangulatu gyűlés.** A Fogarasi Ifjusági Egyesület f. hó 25-én tartotta az előre jelzett ünnepélyes gyűlést, amelyen az egyesület tagjai majdnem teljes számban jelentek meg. Az egyesület vezetősége hosszabb sorozatba akarja a tagok belevonásával az ifjú Magyarország korszakot alkotó nagyjainak a munkásságát és a nemzeti kulturára vonatkozó hatásukat méltatni. Ezen az összejövetelen észre lehetett venni a tagokon, hogy ünnepélyes hangulatban vannak. Az előadást Herschdörfer Izidor alelnök nyitotta meg nagyon alkalomszerű és lendületes beszéddel, amely a halgatóságra

mély benyomást tett. Erre Sali Andor lelkes tagja az egyesületnek szavalt a br. Eötvös József a „Bucus” c. költeményét, amelyet művésziessé, teljes érzelmmel adott elő, úgy, hogy a jelen voltakat a költemény végeztével éljenzésre készítette. Majd Gábor Dániel, egyesületi igazgató olvasta fel báró Eötvös József dióhéjba foglalt életrajzát, amelyben röviden rámutatott hazánk eme bölcselője és nagy pedagógusának eszméjére, amely szerint ő a kultura hatalmával akarta a magyar nemzetet szellemileg egységessé és tömörre tenni. Az ifjak lelkes éljenzéssel honorálták igazgatójuknak eme rövid, de tiszta szívből irt értekezését. Befejezésül Horváth Kálmán agilis tagja az egyesületnek báró Eötvös József költői munkásságáról értekezett, igen lelkesen. Az ifjuság lelkesen megéljenzte. Herschdörfer Izidor alelnök igen szép és lendületes beszéddel zárta be eme ünnepélyes gyűlést, amikor a tagok a gyűlés erkölcsi sikerével teljesen megelégedve ünnepélyes hangulatba szétosztottak. Riporter.

— **Elöléptetések a fogarasi kir. járásbírósnál.** A m. kir. igazságügyminiszter dr. *Ferenczy F. Károly*, *Valentin Arthur*, *Fejér Gyula*, fogarasi kir. járásbírósi aljegyzőket 1908. évi január hó 1-ső napjával, mint *bírósi jegyzőket* a X. fizetési osztályba sorozta.

— **Panasz.** A rendőrségen panaszt emeltek, hogy egy itteni péküzletből piszkos, undortkeltő kenyér kerül elárúsításra. Egy ilyen bemutatott kenyérdarab alapján az illető pékmester ellen a kihágási eljárást a rendőrkapitány megindította s 50 korona pénzbüntetésre ítélte; nevezett az ítélet ellen fellebbezést jelentett be.

— **Álarcos rabló.** Amint tordai tudósítónk jelenti, Tordán ismét olyan eset történt, amely rendkívül sötét színben tünteti fel az ottani közbiztonságot. Székely János, 48-as honvéd egyedül lakik kicsiny hónapos szobájában. A napokban, midőn az öreg már nyugodni tért, beállit hozzá késsel a kezében álarcos férfi. — Én vagyok a prikulics — szölt a rabló — add ide öreg a pénzed vagy életeddel lakolsz. Az ősz honvéd megrettent e szavakra és védekezni próbált: — Jaj Prikulics ur, instálom, nekem csak 1 forint 10 krajeárom van. — Se baj, add ide, amennyi van! Prikulics ur magához vette a pénzt és eltávozott. A szegény öreg csak másnap merete elbeszélni az esetet. A rendőrség a nyomozást azonnal megindította.

— **Sikkasztó postakiadó.** Hátszegről jelentik: A lapokban tartott postavizsgálat alkalmával, a vizsgálatot foganatosító titkár több rendbeli sikkasztásnak és szabálytalanságnak jött nyomára, amelyek mind Véber Jenő posta- és távirda kiadó személyét terhelik. Véber a vizsgálat közben kerekelt oldott. A rendőrség azonnal elrendelte a megszökött sikkasztó és okirathamisító körözését. Később kiderült, hogy Véber főképen az utánvételes csomagokkal manipulált és több utánvéttel feladott pénzüsszeget sikkasztott el. A kár körülbelül 4000 koronára tehető.

— **Tanítók kerestetnek.** Maros-Torda vármegye kir. tanfelügyelősége felhívja mindazon okleveles elemi iskolai tanítókat és tanítónőket, akik rendes alkalmaztatás hiányában alkalmilag helyettesi megbízást is elfogadnak, folyó hó végéig küldjék vagy mutassák be okleveleiket a családi állapotukat feltüntető okmányokat és működési, esetleg egyéb képesítési bizonyítványukat.

— **Baleset.** Folyó hó 21-én a fogarasi áll. gazd. kerületben alkalmazásban állott ifj. Divicki István 20 éves tehénész egy

csődört nyerő Bosnyák Sándor ugyanott alkalmazásban lévő szolgának szivart nyújtott át. A csődör megugrott s ez alkalommal ifj. Divicki Istvánt oly erővel rugta hasba, hogy elesett s csak édes atyja segítségével tudott lakására vánszorogni. — Miután Divicki másnap rosszabbul lett, édes atyja Nagyszébenbe akarta szállítani a kórházba, el is indult vele a vasuton, de alig érték az alsó-szombathelyi vasuti állomásra, Divicki olyan rosszul lett, hogy a vonatról le kellett őt szállítani, kocsira tették, hogy visszahozzák Fogarasra, utközben azonban meghalt. — Vétkes mulasztás nem terhel senkit.

— **Értesítés.** Tiszteletteljesen értesítem Fogaras és vidékének uri közönségét, hogy ismét ide érkeztem és a fogászat terén speciális működésemet megkezdtem. *Készíték összes, a modern fogtechnikában előforduló különlegességeket aranyból.* A nagyérdemű közönségnek alkalma volt úgy a helyi, mint a fővárosban is előnyösen ismert működésemből kifolyólag hozzám bizalommal lenni, mely műveletekért teljes felelősséget vállalok. — Maradtam kiváló tisztelettel **Prohászka Sándor**, műfog specialista, jelenleg is csak tíz napig Fogarason, Mercur szállodában, ajtó 7. Budapesti fogműtermem, mely 14 év óta VIII. Rákóczi-u. 69. alatt létezett, 1908. május hó 1-től Baros-tér 15. sz. alatt Prohászka Sándor és Hirsch V. Mór egyesített fogműterem és laboratórium elnevezéssel fog létesülni. Telefon 55-13, és ingyenes lift használattal.

— **Magyar otthon.** Elsőrangú penzió a város központján. Családok, házaspárok és magános urak részére. Elegáns berendezett szobák külön bejárattal, villanyvilágítással, Rézágak, fürdők kitűnő konyha. Olcsó árak. Főherceg Sándor utca 30.sz. Budapest.

— **Rendkívüli közgyűlés.** A »Fogaras és vidéki vadászegylet« f. é. márc. 7-én, d. u. 6 órakor a Mexikó külön helyiségében *rendkívüli közgyűlést* tart, melyre az egyleti tagokat ez uton is meghívja az elnökség. A rendkívüli közgyűlés tárgya: *Dr. Benedek Arthur és társainak fellebbezése a választmány azon határozata ellen, hogy Fogaras és környéke határát két évre szigorú vadászati tilalom alá vetette.* A közgyűlést választmányi ülés előzi meg.

— **Betörés.** Folyó hó 23-24-ére menő éjjelen a Bethlen-utca végén levő Löffler Adolf tulajdonát képező vegyeskereskedésbe 10-11 óra között, ismeretlen tettes behatolt s onnan 35-40 drb 14 filléres szivarkadohányt s körülbelül $\frac{3}{4}$ kgr. kockacukrot elvitt; a pénzeszűköt is kihuzta, de abban pénz nem volt. Tettes a bezárva volt kis kaput sarkából kiemelve hatolt be az udvarba, honnan egy konyhaablak kifeszítése után a konyhába mászott, onnan az ivó szobán keresztül a zárva volt boltajtót kifeszítve jutott a bolthelyiségbe. Munkáját véggezvén ugyanazon uton távozott. Kiss Árpád rendőrkapitány a helyszínén személyesen megjelenve, a hóban talált lábnyomokból következtetve, minden kótséget kizárólag megállapította, hogy a tettes más, mint katona nem lehetett; miért is mindkét katonai parancsnokságot megkereste a sürgős nyomozat megejtésére, mely részben már eredményre is vezetett, amennyiben 19 csomag ugyanoly minőségű dohány a várlaktanya II. emeleti kéménytartójának (kamin) egyik zugában megtaláltatott. A nyomozat a tettes kizárható tárgyában mindkét hatóság részéről karöltve erélyesen folyik.

△ **Több millió koronának felel meg** azon összeg amely Magyarországból gyümölcs és szőlőtermékekért külföldre vándorol, — holott erre semmi szükség nincsen, mert köz tudomásu, hogy hazánk egy a természettől a gyümölcs és börttermelés szempontjából is megállított ország; a kormány, hogy ezeket a termelési ágakat kiterjeszthesse már idáig is jelentékeny áldozatokat hozott, — mindez azonban koránt sem elegendő és így örömmel kell fogadnunk, ha magáncégek a gyümölcs és szőlőtermelés terén intenzivebb munkásságot fejtenek ki. A hazai cégek közül minden tekintetben kiválik a Fischer és Társa cég fa és szőlővesszőiskolája Nagyszében, — amely árjegyzékkel kívánatra bárkinek ingyen és bérmentesen szolgál.

△ **Itt a hideg tél és vele a hurutok** ideje, melyeknek különösen azok vannak kitéve, akik a légzőszervek chronikus megbetegedéseiben szenvednek. Akik nincsenek abban a kellemes helyzetben, hogy az enyhe délvidéket felkeressék, használjanak „Sirolin-Roche“-t, melynek hosszabb vétele felette ajánlatos, mert kevesbiti a köpetet, szárítja a légzőszerveket és előmozdítja az étvágyat. Mindennemű hurutban szenvedők részére valóságos mentőszert. Kapható a gyógyszer-tárakban.

△ **Számos iparág, melynek szénsavra** van szüksége, eddig kénytelen volt mesterséges uton előállított szénsavat felhasználni. Felette nagy hiányt pótolnak tehát a Buziásfürdőn létesített hatalmas szénsavművek, kartellen kívül a világhírű tuziásfürdői természetes szénsav forrásokból szállítják a vegyileg legtisztább természetes folyékony szénsavat.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre és cikkekre nem válaszolunk.

K. K. Fogaras. Nagyon köszönjük. Jóvóremérségben okvetlen jön. Üdv.

G. D. Fogaras. Az érdekes pedagógiai nyitásról szóló cikk — sajnos — kissé megkészt és így csak legközelebbi lapszámunkban jöhet. Kérjük b. türelmét!

V. J. L. Miskolc. Hálás köszönetünket küldjük a b. megemlékezésért, aminek annál jobban örülünk, hogy sorozatos lesz. Az előbbinek szerzőjével is tisztában voltunk. Kézsók!

V. Gy. Sárkány. Nagyon köszönjük és kérünk máskor is. Üdv.

Sz. V. Oláhujfalu. Az ígért találkának előre is örvendünk, a mulatság nagyon kedélyesnek ígérkezik, sokan kerülnek vidékiek is. A jelmezesek száma egyszer sem volt ekkora, nagyon jól fog sikerülni, tessék okvetlen bejönni. Kézsók.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THIERFELD DÁVID.

A fogarasi kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóságtól.

Szám 1108-908. tkvi.

Hirdetmény.

A m. kir. igazságügyminiszter 1908. február hó 8-án 3447-908. I. M. VIII. sz. alatt elrendelte, hogy a fogarasi kir. járásbíróóság, mint telekkönyvi hatósághoz tartozó Nagyberivoj község telekjegyzőkönyveibe fölvetett mindazon ingatlanokra, melyekre az 1886. XXIX. az 1889. XXXVIII. és az 191. XVI. t. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás és az az kapcsolatban a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbitése fogantatosítsák.

E célból a helyszíni eljárás a nevezett községben 1908. április 2-án fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1., mindazok, a kik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kiküldött határnapon kezdődő eljárás folyama

alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

2., mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átrásra az 1886. XXIX. t. c. 15. 18. és az 1889. XXXVIII. t. c. 5. 6. 7. és 9. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hasanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésre engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek és:

3., azok, kiknek javára tényleg már megszűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezménytől elesnek.

Fogaras, 1908. február hó 24-én.

A kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság.

N á d u d v a r y,
kir. albiró.

Szám 2113-907. jzói.

Hirdetmény.

Ósinka községi iskola tulajdonát képező a »Fafa Strámbii« nevű erdőrészen fekvő a m. kir. földművelésügyi miniszter ur 1907. évi 86366. szám alatt jóváhagyott üzemi-átvizsgálásában 1900-1909. évekre előirt 4-84 kataszteri hold kiterjedésű erdőterületen található 503 m² hasáb, 271 m² dorong, 77 m² galy és rözse bükk tűzifára becsült fatömeg, Ósinka község irodájában 1908. évi március hó 15-én d. u. 2 órakor tartandó írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverésen el fog adatni.

A kikiáltási ár 936 koronában állapított meg, melyen alul a faanyag eladatni nem fog. A bánatpénz a kikiáltási ár 10%-ával, vagyis 93.6 koronával állapított meg, mely összeg az árverezést vezető kezéhez teendő le.

A szóbeli árverés megkezdése előtt, megfelelő bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok is fogadhatók el, megköveteltetik azonban, hogy ajánlattevő a bánatpénz becsatolásával ajánlatában azt is kijelentse, hogy az árverezési és szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti.

Az árverési, valamint a szerződési feltételeket, a járási főszolgabíró ur irodájában Sárkányban és Ósinka község irodájában, míg a részletes fatömeg becslési adatok a sárkányi m. kir. járási erdőgondnokságnál, a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Ósinka, 1908. február hó 22-én.

Az előjáróság.

Sz.: 255-908. tkvi.

ÁRVERÉSI HIRDET. KIVONAT.

A fogarasi kir. járásbíróóság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kirschner János végrehajtónak Olteán Demeter és Olteán Dávid végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbíróóság) területén levő, Kopacsél község határán fekvő, a kopacséli 761., illetve 952. sz. tjkvben A+3570/2/1-3570/2/43-ig, 3822-b/2, 3822-b/4, 3822-b/5, 3572-a/4-3572-a/11-ig, 3572-a/13, 3572-a/15, 3572-a/16, 3572-a/21, 3572-a/22, 3572-a/25, 3572-a/26, 3572-a/37, 3572-a/48, 3572-a/48-3572-a/55-ig hrsz. ingatlanokból Olteán Demeter jutalékára 300 kor., az Olteán Dávid jutalékára 75 kor., a kopacséli 771., illetve 949. sz. telekjegyzőkönyvben A+3572-a/45, 3572-a/47, 3572-a/55/1, 3572-a-56-3572-a/61-ig hrsz. ingatlanokból Olteán

Demeter jutalékára 200 kor. és az Oltean Dávid jutalékára 50 kor. s végül a 685. sz. tjkben a Clotia Dávid, Oltean János és Oltean Demeter nevén álló 3497. hrsz. egész ingatlanra 13 kor.-ban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1908. évi március hó 9. napján délelőtt 9 órakor Kopacsél községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 20 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldötti kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1908. évi január hó 17-én.
A kir. járásbíró mint tkvi hatóság.
Nádudvary,
kir. albiró.

Muschong-Buziásfürdői SZÉN SAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve

kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

SZÉN SAVAT

a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból szodavizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra

ÖSSZE NEM TÉVESZTENDŐ mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szénsavval

Megbízható, szigorúan lelkiismeretes kiszolgálás!

Buziásfürdői ásvány- és gyógyvizek

1/2 és 1/4 literes üvegekben.

Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utol nem ért gyógyhatás.

Elsőrendű asztali víz!

Felvilágosítással készségesen szolgál

Muschong-buziásfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.

Sürgönyeim: Muschong, Buziásfürdő. — Interurban telefon 18. szám.

ÜGYES HELYI KÉPVISELŐK KERESTETNEK!

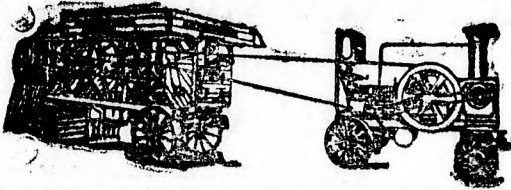

Kalmár és Engel

MÓTOR ÉS GÉPGYÁRA

Városi raktár: **BUDAPEST.** Gyár és iroda: V. Lipót-kör. 18. VI. Úteg-u. 19.

Ajánlja egy cséplőgépet, mint malomüzemre leg egyszerűbb benzínmotorjait, benzínkomobiljait, valamint szivógázmotorjait, melyek V. Lipót-kört 18. bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes jótállás kitűnő cséplésért! **Egyedül létező újdonság!**

Ezen motorok egyenletes járása és bámulatos egyszerű szerkezetük folytán bármely legjáratlanabb ember által is azonnal könnyen kezelhetők.

Árjegyzék ingyen. Olcsó árak részletfizetésre.

FISCHER és TSA NAGYENYED FA- és SZŐLŐISKOLÁK

150.000 Gyümölcsfa csemete,
1.000.000 Gyümölcsfa-alany,
1.000.000 Élő sövény csemete
sétányfák, diszcserjék, tülevelűfák, rózsák stb.

1.000.000 szőlőoltvány. Európai és amerikai sima és gyökeres vessző.
Különlegesség: Csemege-szőlőoltványok.

120 kat. hold művelési terület.

30.000 Kiváló szép beszterozzei és boszniai szilvafa csemete.

Árjegyzék ingyen.

A készlet gyorsabb eladhatása miatt

Caspari Frigyes

és Társai

Medgyes, Nagyküküllőm.

faiskolái

leszállított áron ajánlják összes faiskolai cikkeiket u. m.: magonoz, kőmagu és csontár gyümölcsfákat, pöszméte és ribiszke cserjéket, málnákat, földiepret, diszcserjéket, gyümölcsfa vadoncokat, sövénynek valót, tülevelű fákat, rózsafákat stb.

Árjegyzék kívánatra bérmentve.

CLAYTON & SHUTTLEWORTHTM

Budapest, Váci-körút 63.

által a legjutányosabb árak mellett ajánljának:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztítórosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,

sorvetőgépek, Planet jr. kapálók,

szecskaavágók, répvágók, kukoricza-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

"METEOR" szálloda

Budapest, Erzsébet-körút 6.

Tulajdonos:

Rendes Szidor.

120 kényelmesen berendezett szoba. Meleg-vizfűtés. Teljes 24 órás liftszolgálat. Vácuum-Cleaner. Fürdők a házban. Szállodai automobil. Szalonok, társalgók.

Figyelmes kiszolgálás. Mérsékelt árak. Feltétlen tisztaság. Fekvés a Keleti és Nyugati pályaudvar között. A technika minden vívmányaival felszerelve. A város központján.

☛ SZOBÁK 4 KORONÁTÓL. ☛

Világkiállítás Szt. Louis 1904. Legjobb kitüntetés Grand Prix

Globusz
femtisztító
kivonat

minden más tisztítószer felülmul

Szőlőoltványok.

Fajtiszta Ripária-Portális alanyon oltott elsőrendű dugyökérzetű, teljes felelősség mellett szállítok — következő fajokban:

Borfajok: Erdei, Olasz-Rizling, Kövidinka, Nemes Kadarka, Furmint, Slankamenka, Burgund, Oporto, Mézses-fehér, Karbenet, Sárfehér, Ezerjő, Mirkovácsi, Muskotály.

Csemegefajok: fehér és piros Chasselas,

Passatuti.

1000 darab sima zöldoltvány . . .	80 kor.
1000 " gyökeres I. oszt., 2 éves	180 "
1000 " " II. osztály . . .	140 "
1000 " sima Ripária-Portális I. o.	16 "
1000 " " " II. o.	9 "
1000 " gyökeres I. osztály . . .	30 "
1000 " " II. osztály . . .	18 "
1000 " fásoltvány I. osztály . . .	200 "
1000 " " II. osztály . . .	140 "

Tavaszi szállításra is elfogadok már most rendelést. Előlegül az ár egynegyed részét beküldeni sziveskedjék.

Bort a legjobb minőségben napi ár szerint szállítok.

Tisztelettel

Sárkány József,
Gyöngyös, (Hevesm.)

KÖHÖGÉS!

Ki ezt figyelmen kívül hagyja,
— önönmaga ellen vétkezik. —

Kaiser-féle

Mell-cukorka

a 3 fenyővel.

Orvosilag kipróbálva és ajánlva:
köhögés, elnyálkásodás és
— rekedtség ellen. —

4512 hitelesített bizonyítvány tanúsítja, hogy megtartják azt, amit ígérek.

40 és 20 filléres csomagokban kaphatók:

Hermann P. János, Kontesveller
Károly, Steinburgi Pildner Frigyes
urak gyógyszerüzaraiban, FOGARAS.

!! Látványosság a fővárosban !!

Deák Ferenc-szálloda

Csendes családi szálloda.

BUDAPEST, VIII., Aggteleky-utca 7.

Fényes berendezés. 75 szoba, központi légfűtés, villanyvilágítás, amerikai önműködő rézmosdók, fürdők, fényesen berendezett kávéház, mérsékelt árak.

5 percrenyire a keleti pályaudvartól.

Tulajdonos:

PALLAI MIKSA.

Hirdetések

felvételnek

e lap kiadóhivatalában.

Visszelárusítók kerestetnek!

Harisnya nélküli petroleum izzóvilágítás!

5% olaj megtakarítás.

Korommentes!

Szagtalan!

Robbanásmentes!

Eltörhetlen!

Lámpaátalakítás fölösleges.

10" = 1 Kor. 75, 14" = 2 Kor. --, 16" = 2 Kor. 30.

Utánvét és postadíjmentes!

Átnézet díjtalanul!

Petroleum-Glühlicht-Industrie Kronach

(B A Y E R N.)

Visszelárusítók kerestetnek!

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Portland-Cement-Gyár

Brassóban.

Fogaraszon kapható: Gebauer W., Schul H. és Thierfeld L. urak kereskedéseiben.

Ny. Thierfeld Dávid könyvnyomdájában, Fogaraszon.